

Informatiebericht SUA

Openbaar

Van	IND / SUA
Nummer & Titel	IB 2023/77 Werkwijze politieke overtuiging n.a.v. Hofuitspraak
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Vw 29 Inwilligingsgronden / Vw 31 Ongegrond / Beoordeling asielrelaas (vh Geloofwaardigheid) / Herhaalde aanvragen /
Relatie met	<u>IB 2023/66 Hofuitspraak (fundamentele) politieke overtuiging</u>
Geldig vanaf	13-11-2023
Geldig tot en met	13-05-2024

Disclaimer

Een informatiebericht is een mededeling aan de medewerkers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De informatieberichten zijn slechts tijdelijk van aard, en daarom is de geldigheidsduur beperkt. De informatieberichten helpen medewerkers van de IND om tijdig en op uniforme wijze in te spelen op actuele ontwikkelingen. In informatieberichten kan bijvoorbeeld aangegeven worden of er nieuw beleid komt, bijvoorbeeld n.a.v. een brief aan de Tweede Kamer, of dat een belangwekkende uitspraak is gedaan die nog bestudeerd wordt. Ook kan in informatieberichten aangegeven worden hoe moet worden gehandeld in afwachting van een werkinstructie of aanpassing van de beleidsregels die in de Vreemdelingencirculaire of Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap zijn opgenomen. Er kunnen overigens goede redenen bestaan om in een individueel geval maatwerk te leveren en van een informatiebericht af te wijken.

1. Aanleiding

Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: het Hof) heeft in een recent arrest¹ de vervolgingsgrond 'politieke overtuiging' nader toegelicht.² Ook gaat het Hof in op de beoordeling van de gegrondheid van de vrees voor deze vervolgingsgrond.

2. Inhoud/Toelichting

Uit het arrest volgt een beoordeling op basis van enkele basis uitgangspunten die niet sterk beleidsmatig is ingekaderd, maar juist ruimte geeft voor de individuele beoordeling specifiek ten aanzien van de persoonlijke situatie van de asielzoeker tegen de achtergrond van de situatie in het land van herkomst. Het gaat om een inschatting van de risico's aan de hand van de hieronder weergegeven factoren. Dat laat onverlet dat op grond van de (geloofwaardig bevonden) verrichte activiteiten moet worden beoordeeld of in redelijkheid kan worden aangenomen dat de vreemdeling bij terugkeer vanwege zijn politieke profiel in de negatieve aandacht van de autoriteiten zal komen te staan.

De werkwijze in dit IB is wezenlijk anders dan tot nu toe gehanteerd bij toetsing van deze vervolgingsgrond. Kort samengevat concludeert het Hof dat het begrip 'politieke overtuiging' ruimer moet worden uitgelegd dan tot nu toe gedaan. Als de vreemdeling verklaart een opvatting, mening of gedachte te hebben of te uiten is er al sprake van een politieke overtuiging. Bovendien hoeft die overtuiging niet meer fundamenteel te zijn of wezenlijk onderdeel uit te maken van de persoonlijke identiteit van de vreemdeling. Bij de beoordeling van de vrees houd je rekening met:

- 1) de sterkte van de gestelde politieke overtuiging; en
- 2) de activiteiten die de asielaanvrager eventueel al heeft verricht om die overtuiging te uiten.

¹ Arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 21 september 2023, ECLI:EU:C:2023:688.

² Zoals opgenomen in artikel 10, eerste lid, aanhef en onder e, en tweede lid van de Kwalificatierichtlijn.

In paragraaf 4 wordt nader op deze punten ingegaan.

3. Verwachting

Het arrest ziet niet enkel op zaken waarbij de vreemdeling pas in Nederland een politieke overtuiging is gaan uiten en eventueel politieke activiteiten heeft verricht, maar op alle zaken waarin een politieke overtuiging is aangevoerd.

Dit is een tijdelijk IB dat voor al deze zaken geldt en is van kracht totdat het beleid in de Vc is aangepast. Dit zal op korte termijn gebeuren. Ook zal de relevante passage uit IB 2020/62 Vrees voor vervolging op grond van het Vluchtelingenverdrag worden herzien.

4. Hoe te handelen

In lijn met het arrest maak je een individuele beoordeling langs de volgende twee lijnen, waarbij het altijd eerst aan de vreemdeling is om zijn verklaringen te onderbouwen:

1. Geloofwaardigheid: beoordeel of er sprake is van een politieke overtuiging

Eerst wordt beoordeeld of er sprake is van een (geloofwaardige) politieke overtuiging. Bij deze beoordeling gelden de volgende vijf aandachtspunten.

1. Het begrip 'politieke overtuiging' moet volgens het Hof ruim worden uitgelegd. Uit het arrest volgt dat een opvatting, maar ook gedachte of mening van de vreemdeling al onder het begrip 'politieke overtuiging' kan vallen als de vreemdeling verklaart die opvatting, gedachte of mening te hebben of te uiten. Het Hof plaatst de vervolgingsgrond 'politieke overtuiging' immers onder de vrijheid van meningsuiting.

2. Om te spreken van een politieke overtuiging hoeft de vreemdeling nog niet negatief in de belangstelling te hebben gestaan van potentiële actoren van vervolging in zijn land van herkomst. In de praktijk zal dit erop neerkomen dat een politieke overtuiging breed moet worden geïnterpreteerd en dat dan ook al snel sprake zal zijn van een politieke overtuiging als de vreemdeling zich hierop beroept.

3. Het arrest heeft tot gevolg dat van de vreemdeling niet meer mag worden vereist dat hij aannemelijk maakt dat zijn politieke overtuiging 'fundamenteel' of 'diepgeworteld' is om onder deze vervolgingsgrond te vallen.

4. Ook kan niet langer worden vereist dat de vreemdeling aannemelijk maakt dat een politieke overtuiging een wezenlijk onderdeel uitmaakt van zijn persoonlijke identiteit.

5. Er zal echter nog altijd een geloofwaardigheidsbeoordeling plaats moeten vinden om de gestelde politieke overtuiging vast te stellen en al dan niet door te toetsen op de risico-inschatting en zwaarwegendheid.

Bij de geloofwaardigheidsbeoordeling onderzoek je of de vreemdeling een politieke opvatting, gedachte of mening heeft en, zo ja, wat die opvatting, gedachte of mening inhoudt. Ook ga je na of de vreemdeling een politieke opvatting, gedachte of mening heeft geuit en, zo ja, hoe de vreemdeling dat heeft gedaan. Voor zover de vreemdeling de politieke overtuiging nimmer heeft geuit of pas in Nederland is gaan uiten, vraag je wat de reden daarvoor is.

[interne notitie]

[interne notitie]

Als je hebt vastgesteld dat er sprake is van een politieke overtuiging, toets je door of deze politieke overtuiging bij terugkeer gegronde vrees, dan wel een reëel risico oplevert.

2. *Risico-inschatting en zwaarwegendheid: beoordeel of er een gegronde vrees voor vervolging aanwezig is*

Als eenmaal is vastgesteld dat er sprake is van een geloofwaardige politieke overtuiging, beoordeel je of er sprake is van een gegronde vrees voor vervolging wegens die politieke overtuiging. Hieronder kan ook een overtuiging vallen die de vreemdeling wordt toegedicht door potentiële actoren van vervolging in zijn land van herkomst. Ook hier ligt de bewijslast primair bij de vreemdeling.

Uit het arrest volgt dat de IND onderzoek moet verrichten naar alle relevante omstandigheden met betrekking tot de specifieke persoonlijke situatie van de vreemdeling en van de meer algemene context in zijn land van herkomst, om vast te stellen of die vreemdeling een gegronde vrees heeft om persoonlijk te worden vervolgd wegens zijn politieke overtuiging of een overtuiging die hem wordt toegedicht.

De sterkte van de overtuiging speelt geen rol meer bij de vraag of er sprake is van een politieke overtuiging, maar is nog wel relevant in de beoordeling of de vreemdeling een risico loopt bij terugkeer.

De beoordeling van de gestelde vrees voor vervolging

De vrees van een vreemdeling voor vervolging wegens zijn 'politieke overtuiging' dient **op individuele basis en per geval** te worden verricht. Met in achtneming van de relevante informatie over het land van herkomst moet worden beoordeeld of op grond van de gebleken (en dus geloofwaardig geachte) omstandigheden (zoals de verrichte activiteiten en de politieke overtuiging) aannemelijk is dat de vreemdeling in de negatieve belangstelling van potentiële actoren van vervolging staat of zal komen te staan en hierdoor een gegronde vrees heeft om daadwerkelijk te worden vervolgd bij terugkeer in zijn land van herkomst. De beoordeling is gericht op de sterkte van de overtuiging en de eventueel geloofwaardige verrichte activiteiten en de daaraan ontleende vrees bij terugkeer. Mogelijke toekomstige activiteiten (waaronder het verrichten van politieke activiteiten of het anderszins uiten van de politieke overtuiging) zijn onzeker en hoeven daarmee niet te worden onderzocht en beoordeeld. De vreemdeling hoeft hierover dan ook niet te worden bevraagd tijdens het gehoor.

Bij het bepalen van het risico op vervolging kan het bijvoorbeeld van belang zijn om bij de beoordeling te betrekken:

- welke politieke opvatting, gedachte of mening een vreemdeling heeft;
- hoe in het land van herkomst door de potentiële actoren van vervolging tegen die opvatting, gedachte of mening wordt aangekeken;
- welke activiteiten de vreemdeling heeft verricht in het kader van diens politieke overtuiging in het land van herkomst dan wel in Nederland;
- voor het geval de vreemdeling heeft aangegeven dat hij zich pas in Nederland of nog helemaal niet politiek heeft geuit, welke redenen hij daarvoor heeft opgegeven;
- of en in hoeverre de vreemdeling betrokken is bij een politieke beweging of organisatie;

- welke taken de vreemdeling eventueel heeft binnen een politieke beweging of organisatie en in hoeverre de vreemdeling in dat verband verantwoordelijk is voor bepaalde activiteiten;
- op welke manier de vreemdeling diens opvattingen uit/heeft geuit en in hoeverre die uitingen openbaar zijn geworden;
- of de potentiële actoren van vervolging in het land van herkomst van de uitingen van de politieke overtuiging op de hoogte kunnen zijn geraakt; en
- of de vreemdeling in het verleden problemen heeft ondervonden vanwege het uiten van zijn mening.³

De omstandigheid dat een vreemdeling met diens geuite politieke overtuiging of met diens activiteiten die eventueel zijn verricht om de overtuiging te uiten tijdens zijn verblijf in het land van herkomst of sinds zijn vertrek uit dat land, reeds de negatieve belangstelling van potentiële actoren van vervolging in dat land heeft getrokken, speelt ook een rol bij de beoordeling van de vrees bij terugkeer.

[interne notitie]

Anders dan de aard van de toets onder de reikwijdte van een sociale groep, LHBTIQ of religie volgt uit het arrest niet dat beoordeeld moet worden of de politieke overtuiging bijzonder belangrijk is voor de vreemdeling om diens identiteit of morele integriteit te behouden.

5. Afstemming

Dit Informatiebericht is afgestemd met SUA, JZ, A&B en DMB.

³ Zie EUAA, Practical Guide on Political Opinion (december 2022).